

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

The Developing of Learning Model Management Based on High–Scope Combined
with Storytelling to Promote Analytical Thinking and Creative Thinking of Early Childhood.

ชนิดา รักชาวงษ์¹ กาญจนา นิลนวน^{*2} ยุกาวดี พรหมเสถียร³ นิธรา ช่อสูงเนิน⁴ สมชาย พาชอบ⁵ วิลัย พลพวก⁶
Chanida Raksavong¹ Kanjana Ninnuan^{*2} Yupawadee Promsatien³ Nitra Chosungnern⁴ Somchai Pachob⁵ Wilai Ponpuak⁶

joy.kanjana1990@gmail.com*

ส่งบทความ 11 สิงหาคม 2566 แก้ไข 15 กันยายน 2566 ตบรับ 21 กันยายน 2566
Received August,11 2023 Revised September,15 2023 Accepted: September,21 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยได้ดำเนินการพัฒนาารูปแบบด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ครู และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และ ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และแบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจะเลือกนิทานที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ครูจะเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการตั้งคำถาม แล้วให้นักเรียนพูดคุยและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
2. ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นวางแผน 2) ชั้นปฏิบัติ 3) ชั้นทบทวน และ 4) การวัดและประเมินผล แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) แนวคิดไฮสโคป 2) การเล่านิทาน

* ผู้ประพันธ์บรรณ (Corresponding author)

^{1,2,3} หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิจัยบัณฑิต

^{4,5,6} หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิจัยบัณฑิต

^{1,2,3} Bachelor of Education Program in Early Childhood Education, Faculty of Education Pitchayabundit College

^{4,5,6} Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education Pitchayabundit College

2.1) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่พัฒนาขึ้นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.49) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.38) 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.49) 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.54) 4) การวัดและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.54)

2.2) ผลการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

คำสำคัญ: แนวคิดโฮสโคป; การเล่านิทาน; การคิดวิเคราะห์; ความคิดสร้างสรรค์

Abstract

This research objectives to: 1) study the basic information about the developing of learning model management based on high-scope combined with storytelling to promote analytical thinking and creative thinking of early childhood., 2) the developing of learning model management based on high-scope combined with storytelling to promote analytical thinking and creative thinking of early childhood. The research and development (R&D) process was used to develop the learning management model, which was divided into two phases. Those were conducted studying the basic information about the development of learning management model in Phase 1, the research instruments consist of interviewing form for teachers, interviewing form for teaching experts. And developing the learning management model in Phase 2, the research instruments consist of Model Suitability Assessment Form and Format Conformity Assessment. The statistical analyses were mean and standard deviation.

The results of the research were as follows:

1. Learning Management Based on High-Scope Combined with Storytelling to Promote Analytical Thinking and Creative Thinking of Early Childhood is a learning management that student-centered. Teachers will select stories that are suitable for early childhood. Teacher will tell stories using illustrations and encourage student learning by asking questions. Then let the students discuss and share their opinions about the content of the story.

2. The results of the developing of learning model management based on high-scope combined with storytelling to promote analytical thinking and creative thinking of early childhood, The developed model has 4 components: 1) basic concepts of the learning model, 2) objectives of the learning model, 3) learning management process, the learning process consists of 3 steps: 1) Plan, 2) Do, 3) Review, and 4) measurement and evaluation. The basic concepts in developing the learning management model include 1) high-scope concept 2) storytelling.

2.1) Results of the evaluation of the appropriateness of the learning management model. The overall development was at a high level, including 2.1) Results of Model Suitability Assessment Form and Format Conformity Assessment. developed overall at the high level. ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.49) including 1) basic concepts of the learning model, developed overall at the high level. ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.38) 2) objectives of the learning model, developed overall at the high level. ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.49) 3) learning management process, developed overall at the highest level. ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.54) and 4) measurement and evaluation, developed overall at the high level. ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.54).

2.2) Results of Format Conformity Assessment. that is important to the content.

Keywords: High-Scope; Storytelling; Analytical Thinking; Creative Thinking

บทนำ

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความซุกซน เคลื่อนไหวตลอดเวลา มีความคิดจะมีความเป็นอิสระ แปรเปลี่ยนตามสิ่งแวดล้อมที่พบเห็นใกล้ตัว ชอบลอกเลียนแบบตามความนึกคิดของตนเอง ครูจึงจำเป็นต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิด และเด็กปฐมวัยมีธรรมชาติการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล ไม่ว่าจะเป็นความสามารถตามพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่มนุษยธรรมที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของเด็กอายุ 5-6 ปี ระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนพิชญบัณฑิต 2 ในปีการศึกษา 2565 และได้ใช้แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านสติปัญญา ในการวัดพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้ ด้านสติปัญญาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) พบว่า คะแนนพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านสติปัญญา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$, $S.D.=0.95$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้สาเหตุอาจมาจากเด็กปฐมวัยจะมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านภาพ ไม่สามารถเล่านิทานและวาดภาพเรื่องราวจากการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบได้ สาเหตุมาจากเด็กปฐมวัยยังขาดการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการลำดับเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ผ่านกระบวนการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ และเด็กปฐมวัยยังขาดการใช้จินตนาการในการวาดภาพเรื่องราวจากการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ เพราะเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะใช้วิธีจดจำและเลียนแบบจากคุณครู หรือเพื่อนในชั้นเรียน

การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยควรส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเช่นเดียวกับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคป (High-Scope) เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้ลงมือกระทำปฏิบัติด้วยตัวเอง

จัดให้เด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมผ่านกระบวนการวางแผน การปฏิบัติ และการทบทวน เสริมสร้างกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ผ่านมุมประสบการณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก (ณัฐมา มหาสุคนธ์, 2561) และการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จะต้องจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น โดยที่การเล่นดังกล่าวต้องไม่ใช่การเล่นโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย และไม่ใช่นั่งเฉยๆ เนื้อหาของระดับประถมศึกษาให้แก่เด็ก ครูจะต้องเข้าใจ การเรียนรู้ของเด็ก และสร้างเสริมประสบการณ์และธรรมชาติการเรียนรู้ให้แก่เด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) จะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดของเด็กปฐมวัย เพราะเด็กจะได้เรียนรู้ผ่านการเล่น ได้สะท้อนความคิดผ่านการพูดคุย และลงมือกระทำปฏิบัติด้วยตัวเอง

การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยต้องอาศัยการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการเล่านิทาน เป็นการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นจากการอ่าน รูปทรงสีสรรในภาพที่เห็น เสียงอ่านที่อบอุ่น ขวณฟังเด็กเกิดความสนใจ ใส่ใจจดจ่อ หน้หนังสือที่ถูกพลิกเปิด รูปและเสียงที่เปลี่ยนไป ทำให้สมองต้องยืดหยุ่นปรับตัว (สุภาวดี หาญเมธี, 2559) จะเห็นว่าการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กจากแนวคิดของ Burke & Kafai (2012) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นที่นิยมใช้ในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากนิทานเป็นการสื่อสารเรื่องราวที่สนุกสนาน เหมาะกับเด็ก เป็นสื่อที่สร้างความสนใจให้เด็กมีจินตนาการมากยิ่งขึ้น เรื่องราวของนิทานช่วยให้เด็กเห็นสิ่งที่ป็นรูปธรรมและนามธรรมได้ง่ายที่สุด นอกจากการเล่านิทาน จะสามารถส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยได้แล้ว การที่เด็กสามารถใช้จินตนาการในการวาดภาพ หรือวาดภาพเรื่องราวจากการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบได้ ก็จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเช่นเดียวกัน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับการส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance & Gupta (1964) ที่ได้เสนอหลักในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเน้นครูและเด็ก คือ ครูควรส่งเสริมให้เด็กถามขณะเล่านิทานและสนใจคำถามของเด็ก ครูควรตั้งใจฟังเมื่อเด็กมีข้อสงสัยหรือ

ซักถาม โดยเอาใจใส่ต่อความคิดที่หลากหลาย หรือจินตนาการของเด็ก แล้วครูจะเปลี่ยนบทบาทโดยตั้งสถานการณ์สมมติ แล้วให้เด็กเล่านิทานต่อจากครู เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กผ่านกระบวนการเล่านิทาน หรือการเล่าเรื่องราว โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยสมองซีกซ้ายยังทำหน้าที่ไม่ครบถ้วน ดังนั้นเด็กจึงไม่ชอบการคิด หรือคำสอนที่เต็มไปด้วยเหตุผล การคิดตามธรรมชาติจึงจำเป็นต้องคิดด้วยสมองซีกขวาที่เป็นการคิดแบบจินตนาการ หรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีในกิจกรรมการเล่านิทานที่มีเนื้อหาลื่น ๆ ง่าย ๆ มีการเคลื่อนไหวของเรื่องราว มีเนื้อหาที่น่าสนใจ และมีตัวละครที่หลากหลาย (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2553) การเล่านิทานยังส่งเสริมกระบวนการคิด การแสดงความคิดเห็น ความเชื่อที่แฝงคุณธรรม ให้ความรู้ สร้างจินตนาการให้กับเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา และการเรียนรู้ของเด็ก (ชุตินา ประจวบสุข, 2556)

จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เด็กจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีขั้นตอนและเหตุผล โดยครูจะเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบและกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กจากการตั้งคำถาม พร้อมทั้งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยจากการที่เด็กร่วมพูดคุยและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา หรือเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลผ่านกิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ และเด็กสามารถใช้ความคิดริเริ่มและการจินตนาการเกี่ยวกับการวาดภาพประกอบนิทาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ ได้แก่

1.1.1 กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ครูประจำชั้นอนุบาล จำนวน 3 ท่าน จาก 3 ห้องเรียน โรงเรียนพิชญบัณฑิต 2 จังหวัดอุดรธานี ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ได้แก่ 1) มีประสบการณ์ด้านการสอนปฐมวัยอย่างน้อย 1 ปี และ 2) ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

1.1.2 กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในการสอนระดับปฐมวัย

ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ได้แก่ 1) มีวุฒิทางการศึกษาทางด้านการศึกษาระดับปฐมวัย 2) มีประสบการณ์และผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการศึกษาระดับปฐมวัย และ 3) ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

1.2 ตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์ครู เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบสัมภาษณ์ครู เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3.1.1 ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.1.2 กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.1.3 เขียนข้อสัมภาษณ์ให้ชัดเจน ถูกต้อง ครบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และในสิ่งที่ต้องการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีข้อความคำถาม 3 ข้อ

3.1.4 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจน แล้วนำมาแก้ไข ปรับปรุงให้สมบูรณ์ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ครูฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ครู มีค่าความสอดคล้องอยู่ในช่วง (0.60-1.00) และความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง (4.60-4.80)

3.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3.2.1 ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับการเล่นนิทานเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.2.2 กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำแนวคิดไฮสโคป และการเล่นนิทาน มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2.3 เขียนข้อสัมภาษณ์ให้ชัดเจน ถูกต้อง ครบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และในสิ่งที่ต้องการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีข้อความคำถาม 3 ข้อ

3.2.4 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจน แล้วนำมาแก้ไข ปรับปรุงให้สมบูรณ์ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ครูฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าความสอดคล้องอยู่ในช่วง (0.60-1.00) และความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง (4.60-4.80)

4. วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ครู และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการสร้างข้อสรุป

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้ จากแบบสัมภาษณ์ครู และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับการเล่นนิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

1. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับการเล่นนิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และแบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ

3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

3.1.1 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยพิจารณาสภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลว่ามีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับการเล่นนิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเพียงใด

3.1.2 กำหนดกรอบประเด็นที่จะประเมินโดยวิเคราะห์จากองค์ประกอบของรูปแบบ แล้วสร้างข้อความให้ครอบคลุม

3.1.3 สร้างแบบประเมินตามประเด็นในข้อ 3.1.2 แล้วนำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดใหม่) เพื่อพิจารณาข้อความที่ใช้ในการประเมินและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะตามคำแนะนำ และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

3.1.4 การหาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อความแล้วเทียบเกณฑ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2561) การพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปถือว่าประเด็นนั้นมีความเหมาะสม ไม่ต้องทำการปรับปรุง

3.2 แบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ

3.2.1 การประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ โดยพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบว่า สภาพปัญหา

และความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรม การวัดและประเมินผล และรูปแบบมีความสอดคล้องกัน เพียงใด

3.2.2 สร้างแบบประเมินตามประเด็นใน ข้อ 3.2.1 แล้วนำแบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดใหม่) เพื่อพิจารณาข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินและตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ตามคำแนะนำ และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

3.2.3 การประเมินความสอดคล้องของ รูปแบบ ซึ่งได้ข้อมูลมาจากแบบประเมินที่เป็นมาตราส่วน ประเมินค่า 3 ระดับ และนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละ คนมาแปลงเป็นคะแนน โดยใช้ค่า IOC ตามหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2561)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย เพื่อ ขอความอนุเคราะห์ในการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดโฮสโคปร่วมกับการเล่นนิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พร้อมส่งหนังสือแนะนำ ตัวผู้วิจัยและชี้แจงความมุ่งหมายของการวิจัย

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมิน ความเหมาะสมของรูปแบบและความสอดคล้องของรูปแบบ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ใน รูปของดัชนีความสอดคล้อง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโฮสโคปร่วมกับการเล่นนิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดโฮสโคป และการเล่นนิทาน มาพัฒนาการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1.1.1 แนวคิดโฮสโคป เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กได้คิดริเริ่ม สนับสนุนให้เด็กได้เล่น อย่างมีจุดหมาย และช่วงของการทบทวนเด็กจะได้สะท้อนความคิดผ่านการพูดคุย ซึ่งการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด โฮสโคปมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนการจัดการ เรียนรู้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Plan) 2) ขั้นปฏิบัติ (Do) และ 3) ขั้นทบทวน (Review) สอดคล้องกับ ญัตติ มหาสุคนธ์ (2561) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโฮสโคป มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติ และ 3) ขั้นทบทวน และ บัณฑิตา ภัคตินันท์ (2564) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโฮสโคป มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติ และ 3) ขั้นทบทวน

1.1.2 การเล่นนิทาน เป็นการจัดการประสบการณ์ที่ส่งเสริมความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากนิทานเป็นการสื่อสาร เรื่องราวที่สนุกสนานเหมาะกับเด็ก เป็นสื่อที่สร้างความสนใจให้เด็กมีจินตนาการมากยิ่งขึ้น และการที่เด็กสามารถใช้ จินตนาการในการวาดภาพประกอบนิทานได้ ก็จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเช่นเดียวกัน

1.1.3 การคิดวิเคราะห์ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของ เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจำแนกแยกแยะประเภท 2) การหาความสัมพันธ์ และ 3) การหาส่วนประกอบ สอดคล้อง กับ พัฒนารี จันทราภิรมย์ (2565) ได้อธิบายเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ด้าน การจำแนก แยกแยะประเภท 2) ด้านการหาความสัมพันธ์ และ 3) ด้านการหาส่วนประกอบ และ วรรณภา สุขเจริญ (2565) ได้กล่าวถึง การคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การคิดวิเคราะห์ส่วนประกอบ 2) การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ 3) การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ

1.1.4 ความคิดสร้างสรรค์ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ความคิดริเริ่ม 2) ความคิดคล่องแคล่ว 3) ความคิดยืดหยุ่น และ 4) ความคิดละเอียดลออ สอดคล้องกับ จิราพร ใจห้าว (2564) ได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ความคิดคล่อง 2) ความคิดยืดหยุ่น 3) ความคิดริเริ่ม และ 4) ความคิดละเอียดลออ และ เจริญตา จาตเจือจันทร์ (2558) ได้กล่าวถึง

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ความคิดคล่องตัว 2) ความคิดยืดหยุ่น 3) ความคิดริเริ่ม และ 4) ความคิดละเอียดลออ

1.2 ผลจากการสัมภาษณ์ครูและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

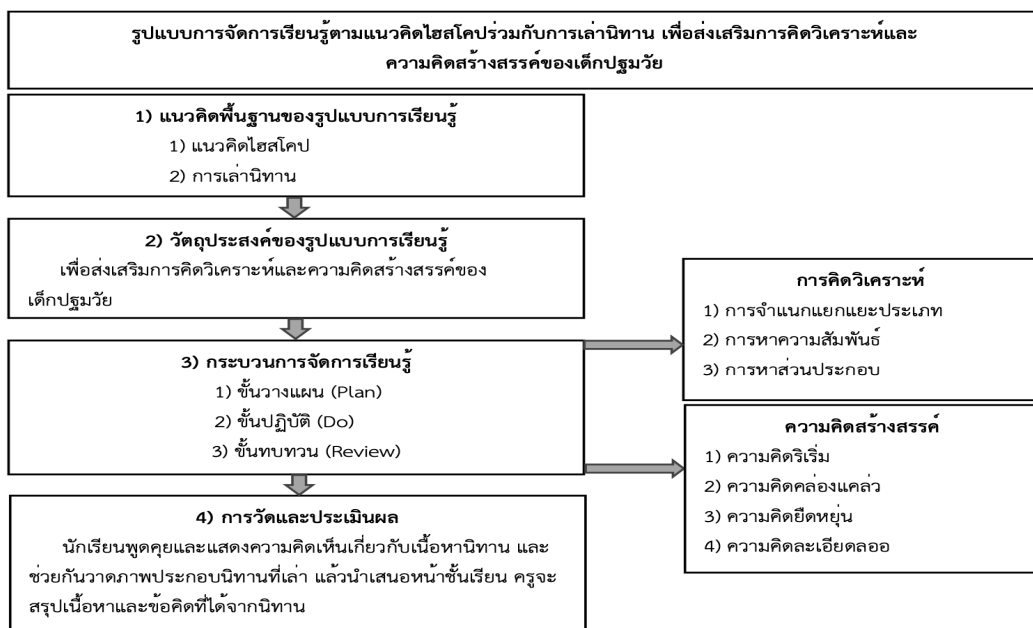
1.2.1 แบบสัมภาษณ์ครู

แบบสัมภาษณ์ครู จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า “การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูควรจะฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล คิดแยกแยะลำดับเหตุการณ์ และการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ให้เด็กได้มีส่วนร่วม โดยใช้จินตนาการในการเล่านิทาน หรือวาดภาพประกอบ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย”

1.2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำแนวคิดไฮสโคป และการเล่านิทาน มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า “ครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ เป็นการฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องราว หรือการลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทาน รวมทั้งกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนจากการตั้งคำถาม และเด็กยังใช้จินตนาการในการเล่านิทาน และการวาดภาพประกอบนิทาน ที่เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดไฮสโคปที่เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้ลงมือกระทำปฏิบัติด้วยตัวเอง จัดให้เด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เสริมสร้างกระบวนการคิดผ่านมุมประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก”

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติ 3) ขั้นทบทวน และ 4) การวัดและประเมินผล (Anderson, & Krathwohl, 2001) แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) แนวคิดไฮสโคป 2) การเล่านิทาน และมีขั้นตอนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติ และ 3) ขั้นทบทวน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจะเลือกนิทานที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย แล้วจะเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการตั้งคำถาม และให้นักเรียนช่วยกันคิดเรื่องราว และลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองผ่านการพูดคุยและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหานิทานในตอนสุดท้ายว่าจะออกมาในรูปแบบไหน แล้วช่วยกันวาดภาพประกอบนิทานที่เล่า และมีขั้นตอนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติ และ 3) ขั้นทบทวน ดังนี้

1) ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นกิจกรรมครูเตรียมความพร้อมให้นักเรียน โดยพานักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น กิจกรรมดนตรีเคลื่อนไหวและจังหวะ และเกมต่าง ๆ ครูมีนิทาน 2 เรื่อง คือ เรื่อง ชีวิต สัตว์ป่า และ เรื่อง โลกใต้ท้องทะเล ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ตามความสนใจเกี่ยวกับนิทาน แล้วครูจะเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และมีเนื้อหาเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยให้นักเรียนฟังทีละกลุ่ม

2) ขั้นปฏิบัติ (Do) ขั้นกิจกรรมครูจะเล่านิทาน เรื่อง ชีวิตสัตว์ป่า และ เรื่องโลกใต้ท้องทะเล ให้นักเรียนฟังทีละกลุ่ม โดยครูจะเล่าไม่จบเรื่อง ในระหว่างเล่านิทานครูจะกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการตั้งคำถาม แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพูดคุยและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหานิทานในตอนสุดท้ายว่าจะออกมาในรูปแบบไหน แล้วครูจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวาดภาพประกอบนิทาน เรื่อง ชีวิตสัตว์ป่า และ เรื่องโลกใต้ท้องทะเล

3) ขั้นทบทวน (Review) ขั้นกิจกรรมครูและนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเล่านิทานเรื่องชีวิตสัตว์ป่าและเรื่องโลกใต้ท้องทะเลจากภาพประกอบนิทานที่นักเรียนวาดขึ้น แล้วครูจะสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากนิทาน

ภาพที่ 2 การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน

2.2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

2.2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36, S.D.=0.49$) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14, S.D.=0.38$) 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29, S.D.=0.49$) 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57, S.D.=0.54$) 4) การวัดและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43, S.D.=0.54$)

2.2.2 ผลการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมากกว่า .50 ถือว่าใช้ได้ แสดงว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับ การเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้ 2 แนวคิด ได้แก่

1.1 แนวคิดไฮสโคป (High-Scope) เป็นการจัดการ การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กได้คิดริเริ่ม สนับสนุนให้ เด็กได้เล่นอย่างมีจุดหมาย และช่วงของการทบทวนเด็กจะได้ สะท้อนความคิดผ่านการพูดคุย ซึ่งการจัดประสบการณ์ตาม แนวคิดไฮสโคปจึงจำเป็นต้องการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ เด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา ภักดีนันท์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง ผลการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์แบบไฮ/สโคป (High/Scope) ที่มีต่อความคิด สร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มของเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ แบบไฮ/สโคป (High/Scope) หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลอง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนการทดลองเท่ากับ 5.84 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.6 และหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.08 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.16 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุสนี เจะเตะและคณะ (2563) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับเกมการศึกษาที่มีต่อความสามารถในการคิด วิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบ ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับเกมศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนารี จันทราภิรมย์ และ ธมนวรรณ โสพันธ์ (2565) ได้ศึกษา การพัฒนาการคิด วิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเกมการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกม การศึกษามีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการจำแนกแยกแยะ ด้านการหาความสัมพันธ์ ด้านการหาส่วนประกอบสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.01 และทุกด้านมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมเกมการศึกษามีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยรวม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเท่ากับ 56.1 ของความสามารถเดิมก่อนการจัด

กิจกรรมเกมการศึกษา มีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ด้านการจำแนกแยกแยะมีค่าคะแนนการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด โดยได้คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 2.80 และหลัง การทดลองเท่ากับ 4.80 รองลงมาด้านการหาส่วนประกอบ ได้คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 2.60 และหลังการ ทดลองเท่ากับ 4.70 และด้านการหาความสัมพันธ์ได้ คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 2.60 และหลังการ ทดลองเท่ากับ 4.60 ตรงกับสมมติฐาน หลังจากเด็กปฐมวัย ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาจะพัฒนาการคิด วิเคราะห์สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ ญัฐญา นันทราช (2563) ได้ศึกษา การพัฒนา ทักษะการคิดพื้นฐานของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการคิดพื้นฐานของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) เด็กปฐมวัย มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.64$, S.D.=0.48) และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ญัฐฐา มหาสุคนธ์ (2561) ได้ศึกษา การจัด ประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียน อนุบาลชั้นปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัด ประสบการณ์แบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับ นักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 ด้วยการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด ไฮสโคป หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ทักษะพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับจัด ประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปสูงกว่านักเรียนที่ได้รับ จัดประสบการณ์แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

1.2 การเล่านิทาน เป็นการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริม ความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เด็กจะใช้การสื่อสาร การพูดคุย เกี่ยวกับเรื่องราว เป็นสื่อที่สร้างความสนใจให้เด็กมี จินตนาการมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนียา สายดำลิง (2565) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะที่มีต่อ ความสามารถด้านการฟัง และความคิดสร้างสรรค์ของ

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรพรรณ ศุภสุข (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคุมการเสริมแรงทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่แตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคุมการเสริมแรงทางสังคม มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ จันทร์หนองหัว (2566) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเล่นวัสดุปลายเปิดเพื่อส่งเสริมทักษะคณิตศาสตร์ด้านแบบรูปสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นวัสดุปลายเปิด มีทักษะคณิตศาสตร์ด้านแบบรูปสูงกว่าการทดลอง โดยการทำให้แบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะคณิตศาสตร์ด้านแบบรูปสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับคุณภาพดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.74 ได้แก่ 1) ด้านการสังเกต ($\mu=13.78$) เด็กบอกรายละเอียดจากการสังเกตตามลักษณะความสัมพันธ์ได้ 2) ด้านการจำแนก ($\mu=12.60$) เด็กแยกแยะ จัดกลุ่มวัสดุเป็นหมวดหมู่ได้ 3) ด้านการเปรียบเทียบ ($\mu=13.70$) เด็กเปรียบเทียบวัสดุ 2 อย่างที่เหมือนหรือแตกต่างกันได้ และ 4) ด้านการเรียงลำดับ ($\mu=11.40$) เด็กนำวัสดุมาจัดเรียงลำดับตามความสัมพันธ์ตามรูปร่างสี ขนาดได้ นอกจากนี้ จิราพร ใจห้าว และ คณะ (2564) ได้ศึกษา การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวสะเต็มร่วมกับนิทานสำหรับเด็ก ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ตามแนวสะเต็มร่วมกับนิทานสำหรับเด็ก พบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น และ 2) คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวสะเต็มร่วมกับนิทานสำหรับเด็กสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิดา บุญช่วย (2565) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมการเล่นวัสดุสร้างสรรค์ ประกอบวรรณกรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นวัสดุสร้างสรรค์ประกอบวรรณกรรมมีคะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงขึ้นหลังจัดกิจกรรม ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่าค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.49 คิดเป็นร้อยละ 49 และ 2) การจัดกิจกรรมการเล่นวัสดุสร้างสรรค์ประกอบวรรณกรรมสามารถพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ทักษะอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 1.48 คือ 1) ทักษะการเข้าใจและระบุปัญหา เด็กบอกปัญหาและสาเหตุของปัญหาได้ ($\mu=1.45$) 2) ทักษะการสำรวจวัสดุสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหา เด็กจำแนกแยกแยะวัสดุสร้างสรรค์ที่หลากหลายเพื่อวางแผนในการแก้ปัญหา ($\mu=1.55$) 3) ทักษะการเลือกใช้วิธีการในการแก้ปัญหา เด็กอธิบายวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายแปลกใหม่เป็นลำดับขั้นตอน ($\mu=1.40$) 4) ทักษะการลงมือปฏิบัติในการสร้างชิ้นงาน เด็กลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ($\mu=1.50$) และ 5) ทักษะการประเมินผลงาน เด็กประเมินผลงานของตนเองจากการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\mu=1.50$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิษา ภารตระกูล และชวนพิศ รักษาพวก (2565) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้นิทาน เพื่อพัฒนา ทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด 84.51/82.22 และ 2) ทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัด ประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดการ

เรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจะเลือกนิทานที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย แล้วจะเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการตั้งคำถาม และให้นักเรียนช่วยกันคิดเรื่องราว และลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองผ่านการพูดคุยและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหานิทานในตอนสุดท้ายว่าจะออกมาในรูปแบบไหน แล้วช่วยกันวาดภาพประกอบนิทานที่เล่า ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Plan) 2) ขั้นปฏิบัติ (Do) และ 3) ขั้นทบทวน (Review) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีภูษา มหาสุคนธ์ (2561) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคป เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติ และ 3) ขั้นทบทวน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา ภักดีนันท์ (2564) ได้ศึกษาการจัดการกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบไฮสโคป (High/Scope) ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติ และ 3) ขั้นทบทวน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับการเล่านิทานนักเรียนจะได้ฝึกการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเล่านิทานที่นักเรียนได้ช่วยกันคิดเรื่องราว และลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คอยสังเกตและชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการเล่านิทานของนักเรียน

1.2) ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปพร้อมกับการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมตัวแปรอื่น ๆ ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัย และนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้และเปรียบเทียบกับแนวทางดั้งเดิม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2553). *สอนให้เป็นอัจฉริยะตามแนวনীโอฮิวแมนนิส* (พิมพ์ครั้งที่ 7). ภาพพิมพ์.
- จิราวรรณ จันทร์หนองหว้า. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นวัสดุปลายเปิด เพื่อส่งเสริมทักษะคณิตศาสตร์ด้านแบบรูปสำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(18), 34-42. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/etcedumsujournal/article/view/262284>
- จิราพร ใจห้าว, อารี สาริปา และจิราภรณ์ เหมพันธ์. (2564). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวสะเต็มร่วมกับนิทานสำหรับเด็ก. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 18(83), 45-53. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/247296>
- ชุติมา ประจวบสุข. (2556). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณีภูษา มหาสุคนธ์. (2561). การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3488>
- ณัฐญา นันทราช. (2563). *การพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธनिया สายดำลิ่ง. (2565). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- บัณฑิตา กักคินันท์. (2564). วิจัยในชั้นเรียนเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบไฮ/สโคป (High/Scope) ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2561). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. ตักสิลาการพิมพ์.
- พัชรมณต์ ศุภสุข. (2556). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคุมการเสริมแรงทางสังคม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี ผลโยธิน และคณะ. (2550). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย: ตามแนวคิดไฮสโคป. วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- พัฒน์นรี จันทร์ภรณ์. และธมนวรรณ โสพันธ์. (2565). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเกมการศึกษา. วารสารเทคโนโลยีศึกษาศาสตร์และนวัตกรรม, 1(1), 57-69.
<https://li02.tci-thaijo.org/index.php/JHET/article/view/292>
- ภาวิดา บุญช่วย. (2565). การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมการเล่นวัสดุสร้างสรรค์ประกอบวรรณกรรม. วารสารเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 5(15), 178-189.<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/etcedumsujournal/article/view/256626>
- รุสนี เจ๊ะเต๊ะ, ปรีดา เบ็ญการ และอภิรัตน์ดา ทองแกมแก้ว. (2563) ผลการจัดกิจกรรมตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเกมการศึกษาที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11 (1431-1445) มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- วรรณภา สุขเจริญ, สรวงพร กุศลส่ง และวิชญาพร อ่อนปุย (2565). การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โครงการฟักทองเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 5(2), 125-134. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edunsrujo/article/view/253187>
- สุภาวดี หาญเมธี. (2559). พัฒนาทักษะสมอง EF ด้านการอ่าน. บริษัท ไอดีเอส ดิจิตอลพริ้นท์จำกัด.
- สุนิษา ภารตระกูล และชวณพิศ รักษาพวก. (2565). ผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 16 (2), 353-368.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hsjournalnmc/article/view/261008>
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. Longman.
- Burke, Q., & Kafai, Y. B. (2012, February). The writers' workshop for youth programmers: digital storytelling with scratch in middle school classrooms. In *Proceedings of the 43rd ACM technical symposium on Computer Science Education*, (433-438).
- Torrance, E. P., & Gupta, R. (1964). *Development and evaluation of recorded programmed experiences in creative thinking in the fourth grade*. Bureau of Educational Research, College of Education, University of Minnesota.
- .....